

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii de Guvern privind modificarea anexei nr.2 la
Documentul unic de program pentru anii 2022-2024, aprobat prin Hotărârea
Guvernului nr. 23/2022

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului privind modificarea anexei nr.2 la Documentul unic de program pentru anii 2022-2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2022, a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIDR).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul actului normativ este elaborat în temeiul art. 10 alin. (2) din Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova și art. 7 alin. (2) din Legea nr. 27/2022 privind Fondul național pentru dezvoltare regională și locală și vizează modificarea anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 23/2022 cu privire la aprobarea Documentului unic de program (DUP) pentru anii 2022-2024, ca urmare a aprobării de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale (CNCDDL) a Deciziilor nr. 16, 17, 18 și 19 din 13.09.2024, prin care au fost avizate modificările la DUP. Totodată, sprijinirea APL în elaborarea documentației de urbanism, în asigurarea cofinanțării solicitate în cadrul proiectelor finanțate din sursele de asistență externă și în construcția, renovarea și reabilitarea clădirilor publice se numără printre acțiunile stabilite în Planul de acțiuni al Programului Național de Dezvoltare Locală "Satul European" pentru anii 2024-2028, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 216/2024.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Documentul Unic de Program este un document de planificare elaborat pe termen mediu pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare regională și reprezintă documentul-sinteză al programelor operaționale regionale, incluzând lista proiectelor prioritare de dezvoltare regională și locală, selectate în baza concursurilor organizate de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. Documentul Unic de Program în vigoare vizează perioada 2022-2024 și listează 90 de proiecte de dezvoltare regională și peste 1500 proiecte de dezvoltare locală, selectate în baza concursurilor organizate de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale în perioada 2022-prezent. Proiectele incluse în DUP acoperă o bună parte din necesitățile de dezvoltare locală, însă acestea nu sunt suficiente, fiind anunțate periodic apeluri de proiecte în domeniile în care sunt atestate restanțe.

Astfel, complementar apelului competitiv „Satul European-2”, prin Decizia Consiliului Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale nr. 7/24 din 21.06.2024, în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în 1 iulie a fost lansat concursul, prin mecanism similar de apel competitiv, pentru selectarea proiectelor ce vizează extinderea grupelor de creșă publice în localitățile cu o populație mai mare de 5 mii persoane. La concurs s-au înscris 24 de proiecte de la 24 de primării, iar urmare a tuturor etapelor concursului au fost selectate spre finanțare 17 proiecte.

De asemenea, în anul 2024 (până la 1 august) de către APL-I au fost depuse 72 de cereri de finanțare a proiectelor de dezvoltare locală ce vizează elaborarea Planurilor urbanistice generale (Măsura M-1.3), care se realizează prin mecanism distinct față de mecanismul apelului competitiv. Cererile de finanțare se depun de către aplicați în continuu. Toate proiectele au fost avizate pentru finanțare, 14 dintre ele – cu obiecții.

Totodată, în acest an (până la 1 august) de către APL-I au fost depuse 12 de cereri de finanțare (una a fost retrasă de către donator) pentru cofinanțarea din FNDRL a proiectelor implementate din sursele a 8 instituții (parteneri) de asistență externă. Depunerea cererilor de finanțare a proiectelor de dezvoltare locală la cofinanțarea proiectelor implementate din sursele de asistență externă (Măsura M-3.1), s-a realizat, de asemenea, prin mecanism distinct, cererile de finanțare fiind depuse de către autoritățile publice locale de nivelul I în continuu, fără termen-limită prescris. Din cele 12 proiecte depuse, 11 au fost avizate pentru finanțare.

Potrivit procedurilor în vigoare, lista celor 100 de proiecte avizate de către Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale și Locale (realizată prin Deciziile nr. 16, 17, 18 și 19 din 13.09.24), se include în Documentul Unic de Program, modificarea căruia se aprobă de Guvern.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectivele proiectului corespund obiectivelor Programului Național de Dezvoltare Locală „Satul European” pentru anii 2024-2028 și vizează:

- 1) asigurarea accesului îmbunătățit la infrastructura tehnico-edilitară locală a 532 de mii de cetățeni până în anul 2028;
- 2) îmbunătățirea calității infrastructurii sociale locale în 500 de localități până în anul 2028;
- 3) consolidarea capacității a 400 de angajați ai APL în implementarea proiectelor, în accesarea și în atragerea investițiilor până în 2028.

Aceste obiective răspund obiectivului general de accelerare a ritmului de echipare a unităților administrativ-teritoriale cu dotările de bază de infrastructură tehnico-edilitară și socială, în vederea îmbunătățirii condițiilor de trai, a creșterii atractivității investiționale și a asigurării dezvoltării durabile a localităților din Republica Moldova.

Elementele noi ale proiectului prevăd modificarea Anexei nr. 2 la Documentul Unic de Program pentru anii 2022-2024 prin completarea cu 100 de proiecte de dezvoltare locală ce vizează următoarele măsuri de intervenție: • <i>Măsura 1.3.</i> Elaborarea planurilor urbanistice generale: 72 proiecte; • <i>Măsura 2.1.</i> Construcția, renovarea/reabilitarea clădirilor publice, inclusiv prin măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice (creșterea performanței energetice) a clădirilor publice: 17 proiecte; • <i>Măsura 3.1.</i> Creșterea capacităților de valorificare a surselor de finanțare a proiectelor investiționale finanțate din sursele partenerilor de dezvoltare: 11 proiecte.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Aprobarea prin Hotărâre de Guvern a listei proiectelor prioritare de dezvoltare locală este prevăzută de actele normative în vigoare, neexistând opțiuni alternative de aprobare spre finanțare din bugetul public a acestor proiecte. Lipsa intervenției sau opțiunea de a nu face nimic, la fel nu poate fi luată în considerare, având în vedere că lipsa includerii proiectelor în Documentul Unic de Program face imposibilă finanțarea acestora.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Aprobarea spre finanțare a celor 100 de proiecte va contribui la îmbunătățirea capacităților administrației publice locale de a furniza, într-un mod echitabil, servicii publice adecvate și accesibile populației. Totodată, experiența implementării proiectelor va contribui la consolidarea capacităților APL privind gestionarea fondurilor, inclusiv ca exercițiu preparatoriu în contextul integrării europene.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Valoarea totală a proiectelor propuse spre includere în Documentul Unic de Program este de peste 73 milioane de lei, iar apx. 1 milion de lei va constitui contribuția aplicanților (pentru Măsura 2.1). Pentru finanțarea acestora se vor utiliza mijloacele financiare alocate Fondului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală, prevăzute în Legea anuală a bugetului de stat, mijloacele financiare alocate din surse externe, bugetele APL și alte surse neinterzise de lege.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil.
4.4. Impactul social
În marea majoritate a localităților țării, populația continuă să aibă acces redus la servicii publice de calitate, pentru a asigura minimumul necesar pentru un trai decent, iar lipsa accesului la servicii educaționale, conduc la exodul populației și la scăderea numărului populației în localitățile rurale.

Totodată, o bună parte din localitățile urbane nu dispun de Planuri urbanistice generale, iar altele nu dispun de resurse suficiente pentru cofinanțarea proiectelor finanțate din surse externe. În rezultatul implementării a 17 proiecte, ce vizează extinderea grupelor de creșă publice, se va obține: - 17 instituții publice construite/renovate/reabilitate; - 24 grupe de creșă noi create/dotate cu echipamente, utilaje și mobilier; - 21 locuri de muncă noi, create în grupele de creșă; - Beneficiari direcți ai infrastructurii reabilitate - 441 copii și 108 angajați; - Beneficiari finali ai infrastructurii reabilitate - 878 părinți. De asemenea, 72 de localități vor avea Planuri Urbanistice Generale, iar 11 vor putea asigura cofinanțarea solicitată în proiectele de asistență externă.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
De obiectivele de infrastructură obținute în rezultatul implementării celor 100 proiecte de dezvoltare locală vor beneficia toți locuitorii localităților aplicante, fără diferențe de gen.
4.5. Impactul asupra mediului
Având în vedere că o parte din proiecte vizează elaborarea Planurilor urbanistice generale, se prezumă că acestea vor contribui la crearea unui mediu urban durabil și echilibrat, având un impact semnificativ asupra protecției mediului și a calității vieții.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Având la bază prevederile art. 5 alin. (6) lit. b) din Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, modificările în Lista proiectelor prioritare de dezvoltare locală pentru finanțare din Fondul național pentru dezvoltare regională și locală (anexa nr. 2 la Documentul unic de program pentru anii 2022-2024) au fost avizate de către membrii Consiliului Național de Dezvoltare Regională și Locală prin Deciziile nr. 16, 17, 18 și 19 din 13.09.2024 (se anexează). Din componența CNCDRL fac parte miniștrii cu competențe în domeniile dezvoltării regionale, economie, finanțe, mediu etc., președinții

Consiliilor regionale pentru dezvoltare, reprezentanți ai sectorului privat și civic, fiind asigurat un proces participativ și transparent de luare a deciziilor.

De asemenea, anunțul de inițiere a fost publicat pe pagina web a ministerului la compartimentul Transparență decizională, precum și pe www.particip.gov.md. Totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017, proiectul de act normativ va fi transmis spre avizare instituțiilor administrației publice centrale în modul stabilit.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul hotărârii va fi remis spre expertiză juridică Ministerului Justiției, conform prevederilor normative în vigoare.

Totodată, potrivit art. 1 din Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, Documentul Unic de Program este un document de politici și prin urmare, nu este pasibil de expertiză anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea prezentului proiect de hotărâre nu va necesita modificarea sau aprobarea altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Potrivit normelor în vigoare, implementarea proiectelor incluse în Documentul Unic de Program și finanțate din mijloacele Fondului național pentru dezvoltare regională și locală este monitorizată de agențiile de dezvoltare regională, entitatea de implementare a programelor și proiectelor de dezvoltare regională și locală și Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

Secretar general

Angela ȚURCANU